

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 125: Vô Niệm – Nếu Không Có Niệm, Thì Chúng Sanh Không, Cái Đắc Được Cũng Không

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 009)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Kinh văn: Vô niệm, nhược vô hữu niệm, tắc chúng sanh vô, đắc diệc vô.】

【Dịch nghĩa: Vô niệm: Nếu như không có niệm, thì chúng sanh không, cái sở đắc cũng không.】

Chữ “Niệm” này gọi là quan niệm, bởi vì có niệm thì liền có tư tưởng. Nửa bộ sau của kinh này nói về Tứ Kiến (bốn cái thấy): Ngã kiến, Nhân kiến, Chúng sanh kiến, Thọ giả kiến. Cái “kiến” đó chính là ý niệm. Chúng ta thường nói là “ý kiến”, đó chính là ý niệm.

So với Tứ Tướng đã giảng ở phần trước, thì [Tứ Kiến] vi tế hơn rất nhiều. “Tướng” là hiển tướng (hình tướng bộc lộ ra ngoài), còn đây là ý niệm. Tướng từ đâu mà sanh ra? Tướng từ ý niệm mà sanh ra. Vì thế, nếu cái ý niệm về Ngã, Nhân, Chúng sanh, Thọ giả đều không còn nữa – ý niệm đã không còn – thì Tứ Tướng mới thật sự không còn.

Chỉ cần còn có niệm, thì sẽ còn có tướng; niệm không còn, thì tướng cũng không còn. Tuy tướng vẫn hiện hữu, nhưng không chướng ngại sự việc, Lý và Sự vô ngại, Sự và Sự vô ngại, điều quan trọng cốt yếu là phải lìa khỏi cái ý niệm.

Ý niệm không còn, thì sự được - mất (đắc thất) đương nhiên cũng không còn. Niệm đã không, tướng đã không, thì đâu còn có chuyện được và mất nữa!

Một người thực sự đạt đến tâm không còn được - mất, thì quý vị mới thật sự hiểu được sự “Giải thoát”, sự “Tự tại” mà trong Phật pháp nói đến. Đó là chân tự tại! Có được, có mất thì quyết định chẳng thể tự tại.

Trong tâm quý vị còn có sự vương bận, lo nghĩ. Có vương bận thì đương nhiên có ưu sầu lo lắng; có ưu sầu lo lắng thì đương nhiên có phiền não, có thống khổ. Đây là đạo lý nhất định.

Nếu đạt đến khi ý niệm không còn nữa, thì quý vị sẽ không còn vương bận, không còn ưu sầu, không còn phiền não, không còn thống khổ. Đây mới gọi là cái “Lạc” chân thật. “Ly khổ đắc lạc”, đó là niềm vui chân thật.

Cái niềm vui đó, phàm phu chúng ta không cách nào thể hội được, không cách nào tưởng tượng được. Vì sao vậy? Vì chưa từng trải qua. Chẳng những đời này quý vị chưa từng trải qua, mà đời đời kiếp kiếp quý vị cũng chưa từng trải qua, cho nên quý vị rất khó thể hội được.

Nhất định phải thực hành, làm được rồi thì mới hiểu, mới biết được.